

Nr 99.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri; given Stockholms slott den 9 mars 1917.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Berndt Hasselrot.

Förslag

till

Lag

om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, i den mån så prövas nödigt, för viss tid eller tillsvidare förordna, att överlåtelse, upplåtelse eller aktieteckning som nedan sägs ej må ske utan förut givet lov av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar:

1. överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri till utlänning eller till svenskt aktiebolag, vars aktiebrev må ställas till innehavaren, eller till annat svenskt aktiebolag, vars aktiekapital enligt vad aktieboken utvisar till mer än en tredjedel är i utländsk ägo;

2. upplåtelse till utlänning av svenskt fartyg, till nyttjande eller genom tidsbefraktning, för obestämd tid eller längre tid än sex månader eller tid, som tillsammans med den, under vilken fartyget efter den 6 mars 1916 varit av utlänning nyttjat eller tidsbefraktat, överstiger sex månader,

så ock överlåtelse till utlänning av sådan nyttjanderätt till svenskt fartyg eller sådan rätt på grund av tidsbefraktning därav;

3. teckning för utlänning eller svenskt aktiebolag, som under 1 är nämnt, av aktie i svenskt aktiebolag, som har till föremål för sin verksamhet att idka rederirörelse eller som, utan att dess verksamhet har sådant föremål, äger fartyg, vars bruttodräktighet uppgår till etthundra registerton eller därutöver, eller andel i sådant fartyg,

så ock överlåtelse av dylik aktie till utlänning eller svenskt aktiebolag, som under 1 är nämnt.

2 §.

Förordnande, varom i 1 § stadgas, medföre ej inskränkning i rätt som nedan sägs:

rätten för utlänning att överlåta sådan andel i fartyg eller sådan aktie, som vid den tid, från vilken förordnandet äger tillämpning, är i utlännings ägo, eller sådan nyttjanderätt till fartyg eller rätt på grund av tidsbefraktning, som vid samma tid tillkommer utlänning,

rätten att teckna eller överlåta aktie i aktiebolag, vars aktiebrev må ställas till innehavaren,

aktieägares rätt till teckning eller erhållande av det antal nya aktier i bolaget, som svarar mot hans andel i det förutvarande aktiekapitalet,

den rätt att teckna eller erhålla nya aktier, som vid den tid, från vilken förordnandet äger tillämpning, enligt bolagsordningen må tillkomma aktieägare, eller som, där någon under tiden för förordnandets giltighet annorledes än genom teckning eller överlåtelse bekommit aktie, vid tiden härför enligt bolagsordningen var förenad med aktien.

3 §.

Utfärdas under tid, då förordnande enligt 1 § gäller, teckningslista för bildande av aktiebolag, vars aktier enligt förordnandet ej må tecknas av eller överlåtas till utlänning eller annan, som i 1 § 1 är nämnd, skall teckningslistan innehålla erinran härom.

Lag samma vare, där under sagda tid aktiekapitalet i sådant bolag ökas medelst ny aktieteckning och teckningsrätt därvid tillkommer annan än aktieägare.

4 §.

Sker i strid mot förordnande, som enligt 1 § meddelats, överlåtelse, upplåtelse eller aktieteckning, vare det utan verkan.

Utgives efter sådan aktieteckning aktiebrev till obehörig tecknare, medföre brevet, så länge det är i hans eller annan obehörig innehavares hand, icke rätt i bolaget.

5 §.

Har, i strid mot förordnande enligt 1 §, överlåtelse skett av fartyg, andel däri eller aktie, eller fartyg upplåtits till nyttjande eller genom tidsbefraktning, eller överlåtelse skett av nyttjanderätt eller rätt på grund av tidsbefraktning, straffes överlåtaren eller upplåtaren, där han insett eller bort inse att överlåtelsen eller upplåtelsen var jämlikt förordnandet förbjuden, med böter från och med fem till och med tjugutusen kronor eller fängelse från och med en månad till och med ett år.

Avsåg överlåtelsen fartyg eller andel däri, skall den överlåtna egendomen tagas i beslag, om så kan ske, och dömas förbruten. Kan beslag ej äga rum, eller gällde överlåtelsen aktie, skall överlåtaren förpliktas utgiva ett belopp motsvarande egendomens värde. Den, som eljest förbrutit sig som i första stycket sägs, varde dömd att utgiva betingat vederlag.

Sker överlåtelse av aktie genom köp eller byte och har överlåtaren därvid anlitat sådan fondhandlare, som avses i bestämmelserna om särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, äge vad i denna § är stadgat om överlåtare i stället tillämpning å fondhandlaren. Är andre kontrahenten fondhandlare, straffes ock han enligt vad i första stycket om överlåtare sägs.

6 §.

Har vad i 3 § stadgas ej iakttagits vid utfärdande av teckningslista, varde stiftare eller, där fråga är om ökning av aktiekapital, ledamot i bolagets styrelse dömd till böter från och med fem till och med femhundra kronor.

Utgives på grund av aktieteckning, som skett i strid mot förordnande enligt 1 §, aktiebrev till utlänning eller annan, som i 1 § 1 är nämnd, varde styrelseledamot, med vars begivande aktiebrevet utgivits och som insett eller bort inse att teckningen jämlikt förordnandet var förbjuden, straffad med böter från och med fem till och med tvåtusen kronor eller fängelse från och med en månad till och med ett år.

7 §.

Allmän åklagare äger verkställa beslag, som ovan sägs.

Av böter, som enligt denna lag ådömas, så ock av vad den brottslige enligt samma lag förbryter eller förpliktas utgiva tillfalle en tredjedel, dock högst femtusen kronor, åklagaren och återstoden kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1917 och gäller till och med den 30 april 1918. Förordnande, som meddelas enligt denna lag, må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag. I fråga om sådan under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som i 5 eller 6 § sägs, skall vad i lagen är stadgat fortfarande gälla.

Har avtal, som ej är tillåtet enligt förordningen den 6 mars 1916 angående förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg, slutits efter den 8 januari men före den 7 mars samma år, eller har avtal, som ej är tillåtet enligt förordningen den 8 juli 1916 angående förbud i vissa fall mot avtal om nyttjanderätt åt utlänning till svenskt fartyg, slutits efter den 8 januari men före den 19 juli samma år, och varder på grund av dylikt avtal, som ej av Konungen godkänts, fartyg efter denna lags ikraftträdande avlämnat till utlänning, äge vad i 5 § av denna lag stadgas motsvarande tillämpning, och skall vad i 7 § av lagen är stadgat i tillämpliga delar gälla.

Varder förordnande om sådant förbud, som avses i 1 § 2 av denna lag, vid lagens utfärdande meddelat, må Konungen jämväl föreskriva, att där teckning eller överlåtelse, som enligt förordnandet ej må äga rum, skett före lagens ikraftträdande men efter ingången av februari månad 1917, teckningen eller överlåtelsen skall vara utan verkan, om ej Konungens godkännande därå sökes inom trettio dagar, efter det lagen trätt i kraft, och det sökta godkännandet varder av Konungen beviljat.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den
26 januari 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen statsrådet Vennersten anförde efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet:

»Den för vårt land så viktiga sjöfartsnäringen har ej undgått att röna inflytande av det alltjämt pågående världskriget, och det har befunnits angeläget att i möjligaste mån söka förebygga den ur flera synpunkter betänkliga minskning av den svenska handelsflottan, som under den rådande kristiden ägt rum. I anförande till statsrådsprotokollet den 28 januari 1916 upptog jag till närmare behandling frågan om åtgärder för åstadkommande av provisoriskt förbud mot överlåtelse av svenska fartyg till utlandet samt tillåter mig här hänvisa till vad därvid förekom och som finnes återgivet i nådiga propositionen nr 43 av den 8 februari 1916 med förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse till utlänning av svenskt fartyg eller andel däri.

Efter frågans behandling jämväl av lagrådet och riksdagen utfärdades den 6 mars 1916 lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg. Med

stöd av denna lag utfärdades samma dag nådig förordning angående förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

Av hänsyn särskilt till behovet att kunna åt staten inrymma ett bestämmande inflytande å själva fraktfarten, såsom jag haft tillfälle närmare utveckla i mitt anförande till statsrådsprotokollet den 14 april 1916, intaget i nådiga propositionen nr 186 av den 25 april 1916, utfärdades vidare den 8 juli 1916 dels två av Kungl. Maj:t och riksdagen antagna lagar, den ena om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter och den andra om utsträckt tillämpning av nämnda lag av den 6 mars 1916, dels ock, med stöd av de den 8 juli 1916 utfärdade lagarna, nådiga förordningar i dessa ämnen.

Då giltighetstiden för nu omförmälda lagar utgår den 31 mars 1917, har frågan, huruvida förhållandena fortfarande påkalla lagstiftning i berörda ämnen, måst komma under överbägande, något som dock beträffande den förstnämnda lagen av den 8 juli 1916 sker i annat sammanhang.

Vad då vidkommer frågan om lagstiftningsåtgärder till förekommande av svenska fartygs överlåtande till utlandet, må till en början rörande de förändringar, den svenska handelsflottans storlek under år 1916 undergått, härmed åberopas följande, från kommerskollegii fartygsregistreringsavdelning inhämtade uppgifter:

	Ångfartyg.			Motorfartyg.			Segelfartyg.		
	Antal.	Bruttoton.	Nettoton.	Antal.	Bruttoton.	Nettoton.	Antal.	Bruttoton.	Nettoton.
<i>Tillkommit:</i>									
Nybyggda i riket	21	17,813·34	11,939·65	19	2,559·02	1,732·18	4	470·47	390·91
Förvärvade från utrikes ort	16	15,713·69	10,528·88	4	3,545·71	3,058·89	17	6,410·88	5,601·79
Summa	37	33,527·03	22,468·53	23	6,104·73	4,791·07	21	6,881·35	5,992·70
<i>Avgått:</i>									
Förolyckade	41	45,817·14	32,707·95	8	594·65	428·09	51	17,991·29	16,070·14
Kondemnerade eller slopade	5	1,960·96	1,341·67	—	—	—	22	4,398·91	3,955·53
Prisdömda	—	—	—	—	—	—	2	1,463·16	1,329·13
Övergångna i utländsk ägo	28	38,962·01	28,591·67	2	136·82	65·85	24	2,145·81	1,656·74
Summa	74	86,740·11	62,641·29	10	731·47	493·94	99	25,999·17	23,011·54

Ångfartygen hava minskats med 37 stycken, 53,213·08 bruttoton och 40,172·76 nettoton.

Motorfartygen hava ökats med 13 stycken, 5,373·26 bruttoton och 4,297·13 nettoton.

Segelfartygen hava minskats med 78 stycken, 19,117·82 bruttoton och 17,018·84 nettoton.

För *fartygsbeståndet i dess helhet* uppkommer sålunda en *minskning* av 102 fartyg, 66,957·64 bruttoton och 52,894·47 nettoton.

Det torde bemärkas, att i antalet fartyg, som enligt dessa uppgifter övergått i utländsk ägo (däribland 28 ångfartyg om tillhoppa 38,962·01 bruttoton och 24 segelfartyg om tillhoppa 2,145·81 bruttoton), ingår flertalet av de i mitt nämnda anförande till statsrådsprotokollet den 28 januari 1916 omnämnda fartyg, rörande vilka under den då förflutna korta tiden efter 1916 års ingång till fartygsregistret gjorts anmälningar om deras försäljning till utlandet, nämligen 22 ångfartyg om tillhoppa 30,692·04 bruttoton och 8 segelfartyg om tillhoppa 1,393·75 bruttoton.

Det svenska fartygsbeståndet under år 1916 har i allt fall icke, absolut taget, undergått fullt så stor minskning som under år 1915, under vilket sistnämnda år vår handelsflotta minskades med 123 fartyg om sammanlagt 80,529·15 bruttoton och 56,219·70 nettoton. Att minskningen under år 1916 genom övergång i utländsk ägo blivit, efter de ovan nämnda försäljningarna i årets början, så obetydlig, torde väsentligen kunna tillskrivas verkningarna av den hittills genomförda lagstiftningen mot överlåtelse av svenska fartyg till utlandet, vilken, enligt vad jag tror mig kunna påstå, blivit tillämpad med skärpa och således i överensstämmelse med riksdagens härutinnan på sin tid uttryckta förväntningar.

Efter utfärdandet av ovan nämnda lag och nädiga förordning av den 6 mars 1916 hava intill utgången av år 1916 avgjorts cirka 160 framställningar om lov att till utlandet försälja svenska fartyg eller om godkännande av försäljningsavtal, slutna under tiden mellan den 8 januari och den 7 mars 1916. Under år 1916 har Kungl. Maj:t lämnat tillstånd till försäljning till utlänning av cirka 60 fartyg om sammanlagt cirka 11,500 bruttoton, därav 45 fiskefartyg med en sammanlagd bruttodräktighet av cirka 2,700 ton, och avslagit framställningar om dylikt tillstånd i fråga om cirka 100 fartyg om tillhoppa nära 17,700 bruttoton, därav 47 fiskefartyg med en sammanlagd bruttodräktighet av omkring 2,800 ton. De fartyg, angående vilka tillstånd beviljats, äro nästan alla av mindre storlek. I dessa siffror ingå icke vid svenska varv beställda nybyggnader. Beträffande sådana har endast i ett fåtal fall dylikt tillstånd sökts.

Någon framställning om sådant tillstånd i fråga om andel i fartyg har ej förekommit.

Över ansökningarna har kommerskollegium hörts, och Kungl. Maj:t har i allmänhet fattat sitt beslut i överensstämmelse med kollegii utlåtanden.

Tillstånd till försäljning av fartyg, som varit av verkligt värde för vår fraktfart, har icke beviljats utom dels i ett par fall, där fartygen vid själva krigsutbrottet befunnit sig i utländsk hamn och på grund av rådande förhållanden eller till följd av förbud icke kunnat återföras till Sverige, dels ock i ett fall, där försäljningen gjorts beroende av förvärv från utlandet av vida värdefullare tonnage. I regeln har såsom villkor för försäljning till utlandet av egentliga fraktfartyg stadgats, att sökanden skulle förbinda sig att för köpeskillingen anskaffa annat fartygstonnage i det försälda fartygets ställe genom inköp från utlandet eller genom nybyggnad, varför jämväl garanti måst ställas.

Beträffande fartygsbeställningar för utländsk räkning vid svenska varv hava i sju fall, därav fyra gällde mindre motorfartyg, de gjorda framställningarna beviljats, därvid hänsyn tagits, förutom givetvis till den svenska varvsindustriens intresse, till att staten icke bör tvinga svenska varvsägare att bryta sina byggnadskontrakt, så länge detta icke nödvändigt påkallas av extraordinär brist å svenskt tonnage.

De omförmälda fiskefartygen voro samtliga hemmahörande i bohuslänska skärgården, där såväl fiskeflottan som segelflottan i allmänhet torde vara synnerligen talrik.

Tillstånd eller medgivande av undantag med hänsyn till de i lagen den 6 mars 1916 och lagen om utsträckt tillämpning därav den 8 juli 1916 stadgade förbud mot tidsbefraktning och mot upplåtande av nyttjanderätt till fartyg meddelas i regel, jämlikt nådig skrivelse den 8 juli 1916, av statens handelskommission (närmast dess fartygsavdelning), som enligt samma skrivelse äger meddela undantag jämväl från de i den andra lagen av den 8 juli 1916 stadgade förbud mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter samt mot viss tidsbefraktning och upplåtande av visst nyttjande av fartyg. Enligt vad jag inhämtat från nämnda kommission, äro under år 1916 av nämnda kommission licenser beviljade rörande tidsbefraktning för 39 ångfartyg och 1 segelfartyg samt beträffande fraktfart mellan utrikes orter för 718 enkla resor och dessutom för 37 ångfartyg för vissa tider, medan under år 1916 ansökningar om licenser i fråga om tidsbefraktning eller fraktfart mellan utrikes orter avslagits beträffande tillhoppa 138 fartyg i allmän fraktfart. Någon licens angående nyttjande har ej ifrågakommit.

Någon ändring till det bättre i de av kriget föranledda missförhållandena i fråga om tonnagebeståndet synes icke vara att förvänta inom den närmaste framtiden, och de skäl, som förut förefunnos för ett ingripande från statsmakternas sida i förevarande avseenden, kunna fortfarande med samma styrka åberopas för ett bibehållande av den gällande lagstiftningen mot överlåtelse till utlandet av fartyg och lotter i fartyg

ävensom mot sådana upplåtelser av fartyg till utlänning för tidsbefraktning eller nyttjande, som avses i lagen den 6 mars 1916 och lagen den 8 juli 1916 om utsträckt tillämpning av den förra.

I det ursprungliga, inom departementet utarbetade förslaget till lagen av den 6 mars 1916 hade intagits förbud jämväl mot överlåtelse utan Kungl. Maj:ts tillstånd av fartyg eller fartygsandel till vissa svenska aktiebolag, beträffande vilka — med hänsyn därtill, att aktiebrevens finge ställas till innehavaren, eller att aktierna till en avsevärd del vore i utländsk ägo — ansågs föreligga särskild fara för ett övervägande utländskt inflytande. Nämda lagförslag innehöll även bestämmelse därom, att aktie i aktiebolag, som ägde fartyg eller andel däri, icke finge utan Kungl. Maj:ts tillstånd genom teckning eller överlåtelse förvärfvas av utlänning eller av sådant svenskt bolag, som nyss nämnts.

Lagrådet framhöll i sitt utlåtande över ifrågavarande lagförslag, bland annat, att farhågorna för att utlåningar skulle medelst förvärv av aktier i svenska fartygsägande aktiebolag förskaffa sig det bestämmande inflytandet i samma bolag torde vara överdrivna. Bolaget skulle i allt fall hava svensk styrelse med säte i Sverige, och fartyget vore fortfarande underkastat svensk lagstiftning och förfoganden i övrigt från de svenska statsmyndigheternas sida. En utsträckning av förbudet på sätt i förslaget skett skulle därjämte medföra svårigheter och olägenheter för det inhemska affärlivet. Förbudet skulle sålunda drabba en mängd bolag, som hade sin huvudsakliga verksamhet förlagd till helt andra områden än det, varom här vore fråga. Härjämte påpekade lagrådet, att då enligt förslaget de aktier, som förbudet skulle avse, icke skulle förses med någon påskrift härom, det vid fråga om förvärv av aktie mången gång skulle möta stora svårigheter att avgöra, huruvida aktien vore underkastad förbudet eller ej. Förbudet syntes således åtminstone för det dåvarande icke böra avse överlåtelse av aktie och beträffande fartyg eller fartygsandel icke gälla överlåtelse till annan än utlänning. Skulle framdeles behov yppas att utsträcka förbudet, borde givetvis denna fråga då upptagas till förnyad omprövning.

På grund av dessa utav lagrådet uttalade betänkligheter mot den föreslagna utsträckningen av förbudet kom den nådiga propositionen i ämnet icke att innehålla förbud jämväl mot försäljning av, bland annat, aktier i bolag, som äger fartyg eller andel däri.

I sin skrivelse till Kungl. Maj:t i anledning av propositionen uttalade riksdagen, att frågan om förbud jämväl mot försäljning till utlänning av aktier i bolag, som äger fartyg eller andel däri, vore värd sorgfälligt beaktande. Enligt riksdagens mening talade vissa skäl med ej ringa styrka till förmån för överlåtelseförbudets utsträckande åtminstone

till aktier i verkliga rederibolag. Emellertid skulle ett upptagande för det dåvarande av denna ingalunda lättlösta fråga säkerligen verka fördröjande å lagförslagets behandling i övrigt, och hade riksdagen redan av denna anledning måst avstå från att söka i detta sammanhang åstadkomma ett fullständigande av lagförslaget i antydd riktning. Riksdagen ville dock giva uttryck åt sin förhoppning, att Kungl. Maj:t komme att oavlåtligt uppmärksamma hithörande förhållanden och taga det initiativ, vartill omständigheterna kunde föranleda.

Med anledning härav må nämnas, att de förhållanden på sjöfartsnäringsens område, vilka beröra denna fråga, alltjämt varit föremål för synnerlig uppmärksamhet från statsmyndigheternas sida.

I en till Kungl. Maj:t den 16 oktober 1916 inkommen, den 12 oktober 1916 dagtecknad framställning anförde statens handelskommission härom:

Till statens handelskommissions kännedom har kommit, hurusom å senare tid aktiemajoriteter i svenska fartygsägande bolag i avsevärd utsträckning försålts till utlandet; sådana försäljningar synas för övrigt alltjämt äga rum eller planeras. I norska tidningar förekomma allt som oftast annonser, där inbjudan sker till aktieteckning i bolag, som skola från Sverige förvärva tonnage, och i åtskilliga fall framhålles därjämte såsom en med delägareskapet i det blivande bolaget förenad särskild förmån, att fartygen fortfarande skola segla under svensk flagg.

Visserligen innehåller gällande lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg icke förbud för utlänning att förvärva aktier i svenska fartygsägande bolag. Men det torde vara uppenbart, att nämnda lags syfte varder förfelat genom transaktioner av här angivet slag.

Efter att hava berört vad vid denna frågas behandling inför Kungl. Maj:t, hos lagrådet och i riksdagen förekommit yttrade handelskommissionen vidare:

Enligt kommissionens mening synas förhållandena, sådana de utvecklats sig, göra behovet trängande av åtgärder från det allmännas sida, varigenom förhindras, att den faktiska äganderätten till fartyg på sätt här framhållits övergår i utländsk ägo.

I gällande lagstiftning rörande förbud mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter samt mot svenskt fartygs tidsbefraktning av och upplåtande med nyttjanderätt åt utlänning har man visserligen ett medel, varigenom ett i utländsk ägo övergåendet eller under utländskt inflytande kommet maskindrivet fartyg, ägande en bruttodräktighet av tvåhundra registerton eller däröver, i allt fall icke undandrages fraktfart, som berör Sverige.

Den befogenhet, som sålunda tillkommer svensk statsmyndighet att reglera under svensk flagg bedriven sjöfart, torde emellertid icke vara tillfyllest för att verksamt förhindra ett tillvägagångssätt av ovan antydd art och detta så mycket mindre, som man tillsvidare saknar möjlighet att utöva en verksam kontroll över

att i sistnämnda förbudslagar stadgade bestämmelser efterlevas, en omständighet, som föranlett kommissionen att i särskild skrivelse den 5 innevarande oktober hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om vissa författningsbestämmelser rörande sådan kontroll.

Kommissionen får med anledning härav och under återopande av vad ovan anförts framhålla den synnerliga vikten av att förhållandena på ifrågavarande område göras till föremål för en ytterligare reglering.

På grund av nådig remiss har kommerskollegium över denna framställning avgivit underdånigt utlåtande av den 29 november 1916, därvid kollegium förmålte sig hava funnit anledning att på samma gång något behandla vissa därmed sammanhängande spörsmål.

Detta kommerskollegii utlåtande är av följande lydelse:

Den gällande lagstiftningen mot fartygsöverlåtelser till utlandet samt mot användning av svenska fartyg i fraktfart mellan utländska hamnar torde hava haft ett tvåfaldigt syfte, nämligen dels att med avseende å möjligen uppkommande behov av handelsflottans fartyg för statsändamål förhindra, det svenskt fartygstonnage må kunna undandragas de svenska statsmyndigheternas förfoganden, dels ock att i den svenska sjöfartsnäringens intresse trygga handelsflottans bibehållande i svensk ägo. Såvitt det genom lagstiftning av ifrågavarande slag överbud varit möjligt, torde av dessa syften det förstnämnda hittills kunna anses uppnått, och jämväl det sistnämnda syftet synes i övertvägande grad vara vunnet.

Kollegium har emellertid i likhet med handelskommissionen varit i tillfälle att iakttaga, huruledes svenska fartyg i särskilda fall bragts under utländskt inflytande under omständigheter, som icke medgivit tillämpning av lagen om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg den 6 mars 1916 samt lagen den 8 juli 1916 om utsträckt tillämpning av nämnda lag, jämte de med stöd av dessa lagar utfärdade nådiga förordningarna av den 6 mars och den 8 juli 1916.

Sålunda hava utlänningar förvärvat aktiemajoritet i svenska fartygsägande aktiebolag och därigenom skaffat sig den med äganderätten förbundna förfoganderätten över bolagens fartyg, ehuru i formellt hänseende dessa fartyg fortfarande kvarbliva i svensk ägo och bibehålla rätten att föra svensk flagga. Detta förfarande låter sig nämligen förena med 1 § sjölagen, men innebär uppenbarligen ett kringgående av den åsyftade lagstiftningen, såvitt med densamma avsetts att i den svenska sjöfartsnäringens intresse bibehålla det nationella tonnaget i svensk ägo. Å andra sidan medgiver avfattningen av 1 § sjölagen, att åt ett utländskt fartyg kan genom överlåtelse till ett svenskt aktiebolag, vars aktier nästan fullständigt ägas av utlänningar, beredas möjlighet att föra svensk flagga med rättighet till det skydd och de förmåner, som tillkomma svenskt fartyg, utan att således därför ens kunde behövas mera än att en enda aktie i bolaget innehades av svensk undersåte, något som väl också får anses vara ett missförhållande. Härvid bör emellertid ej lämnas oanmärkt, att i dessa med rätten att föra svensk flagga förbundna fall fartygen ingalunda undandragas ett sådant förfogande från svenska statsmyndigheters sida, som avses med ovanberörda lagar och förordningar av den 6 mars och den 8 juli 1916.

Ett annat tillvägagående, varigenom utlänning — visserligen på ett sätt,

som förutsätter en överträdelse av omförmälda förbud, men som lätt undgår upptäckt och därigenom laga beivran — förvärvat bestämmanderätt över svenskt tonnage med möjlighet att fortfarande, om ock obehörigen, kunna nyttja detsamma under den svenska flaggans skydd, har bestämt däri, att utlänning vid förvärv genom överlåtelse av svenskt fartyg med överlåtaren eller annan svensk undersäte träffat överenskommelse, att denne skulle, trots överlåtelsen, i den utländske ägarens ställe utgiva sig såsom ägare av fartyget. Det har ävenledes förekommit, att avtal ingåtts, varigenom äganderätten till utländskt fartyg endast skenbart övergått till svensk undersäte, som varit villig att utgiva sig såsom fartygets ägare. Angående förändring i äganderätten till fartyget göres i de förra fallen antingen alls ingen anmälan till fartygsregistret eller ock en medvetet oriktig sådan, i de senare fallen en medvetet oriktig anmälan. Fartyget får i varje händelse åtnjuta förmånen att segla under svensk flagga, på samma gång som möjlighet förefinnes för dess nyttjande i rent utländska, förhånda mot Sveriges intressen stridande, syften. Om transaktioner av nu nämnda slag lagligen beivras, är, såvitt angår den svenske överlåtaren, denne otvivelaktigt förfallen till straff enligt gällande lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg. Beträffande åter den, som på sätt ovan anförts falskeligen uppträder såsom ägare av till utlänning överlåtet eller utlänning i verkligheten fortfarande tillhörigt fartyg, torde under vanliga omständigheter handlingen icke falla under strafflagens bestämmelser, och den uti resp. § 34 eller § 35 i nämnda förordningen angående registrering av svenska fartyg den 18 oktober 1901 stadgade påföljd för underlåten eller medvetet oriktig anmälan till fartygsregistret är alltför lindrig för att kunna anses utgöra ett tillräckligt verkamt hinder mot ett dylikt förfarande.

Vidkommande frågan om utlänningars förvärv av aktier i svenska fartygsägande aktiebolag synas ifrågavarande förhållanden kunna regleras i huvudsaklig överensstämmelse med vad det inom finansdepartementet utarbetade, av lagrådet sedermera granskade förslag till lag om förbud i vissa fall mot förvärv av fartyg eller andel däri eller av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri, i sådant avseende innehåller. Dock föreställer sig kollegium det vara tillräckligt, att förbudet begränsas till att avse allenast sådana aktiebolag, som bedriva verklig rederirörelse, och att alltså förbudet icke må bliva tillämpligt å aktiebolag, vilka hava helt annat föremål för sin verksamhet, men ändock för verksamhetens bedrivande äro i behov av ett eller flera fartyg. Vid utarbetande av erforderliga detaljbestämmelser, såsom föreskrifter rörande påskrift å aktiebrev m. m., torde lagen om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag den 30 maj 1916 kunna lämpligen tjäna såsom förebild.

Vad den andra gruppen av ovan omförmälda missförhållanden beträffar, torde desamma icke kunna på ett verksamt sätt stävjas, med mindre för här åsyftade fall såväl underlåtenhet att till fartygsregistret anmäla förändring i äganderätten till fartyg som ock medvetet lämnande av oriktig uppgift i dylik anmälan göras till föremål för en verkligt effektiv strafflagstiftning.

I detta samband må även såsom ett missförhållande å ifrågavarande område framhållas, att den i senare punkten av 1 § sjölagen uppställda fordran, att »huvudredare» skall alltid vara bosatt här i riket, kan göras gällande blott i fråga om fartyg tillhörigt partrederi och således ej beträffande fartyg, som tillhör en ensam, visserligen svensk, men i utlandet boende och således törhända för utländ-

ska, till och med mot Sveriges egna stridande, intressen verkande, fysisk person. Exempel på dylikt missförhållande hava kommit till synes. En ändring härutinnan torde även av andra grunder vara påkallad, åtminstone därhän, att ensam ägare av svenskt fartyg, vilken icke är bosatt här i riket, skall hava ett i riket bosatt ombud, som är svensk undersåte.

Ett annat missförhållande kan ock anses bestå däri, att enligt svensk lag hinder icke möter för fartygsägande handelsbolag att hava prokurist, som är utländsk medborgare.

Kollegium hemställer om åtgärders vidtagande därhän, att ovan antydda missförhållanden varda, i den mån sig göra låter, undanröjda genom ytterligare lagstiftning. Därvid torde tillika förtjäna att tagas under övervägande, huruvida ej den i 1 § sjölagen beträffande partrederi fastslagna principen om delaktighet för utlänningar i svenskt fartyg till högst en tredjedel därav må medelst ändring av sagda lagrum och med lämpliga övergångsbestämmelser genomföras även i avseende å ägandet av aktier i aktiebolag, som är ensam ägare till fartyg eller äger lott i fartyg.

Åt den nya lagstiftningen bör — frånsatt ifrågasatt förbud för utlänning att över huvud taget förvärva aktie i aktiebolag, vilka här avses — förlänas en mera stadigvarande karaktär, helst som ovan berörda missförhållanden äro, med nyssnämnda undantag, av beskaffenhet att kunna göra sig kända icke blott vid krig eller krigsfara, vari riket må befinna sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden utan även under normala tider.

Slutligen torde det även kunna ifrågasättas, huruvida det icke vore lämpligt att åt stadgandena mot lagstridigt förfarande i åsyftade fall vid överlåtelse av fartyg, fartygslotter och aktier i aktiebolag av angivna slag, även åt de i nämnda lagar av den 6 mars och den 8 juli 1916 intagna stadganden, bereda ökad effektivitet genom införande av rätt för åklagare och angivare till andel i böter och förbrutet gods eller utdömd ersättning för sådant gods. Dock synes med hänsyn till de stora värden, varom här merendels är fråga, andelen av förbrutet gods eller ersättning därför ej böra sättas högre än till en mindre kvotdel och i varje fall ej överstiga en viss utsatt maximigräns.

Enligt vad jag under hand inhämtat, har kommerskollegium fäst justitiekanslersämbetets uppmärksamhet särskilt å tre fall, då utlänningar skulle åtkommit svenska fartyg medelst någon form av aktieförvärv. I ett av dessa fall har det efter verkställd undersökning synts justitiekanslersämbetet framgå, att åtgärder vidtagits i ändamål att kringgå bestämmelserna i lagen om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg den 6 mars 1916 och därmed sammanhängande författningar, men har justitiekanslersämbetet ansett vad som förekommit icke kunna enligt nu gällande lagstiftning medföra ansvar. I fråga om det andra fallet har, sedan — synbarligen med anledning av de på justitiekanslersämbetets föranstaltande igångsatta undersökningarna — betänkligheter rörande lagligheten av den ifrågasatta överlåtelsen uppstått, avtalet återgått och ärendet på grund härav ej föranlett åtgärd. Det tredje fallet har däremot lett till åtal,

men har första instansens i dagarna meddelade utslag utfallit i för svarenden friande riktning.

Det sagda torde vara tillräckligt för att framhålla den synnerliga angelägenheten av att åtgärder med det snaraste vidtagas till förhindrande, att genom transaktioner med aktier den svenska handelsflottan i ännu större utsträckning, än som redan skett, bringas under utländskt inflytande.

I sitt nyss återgivna utlåtande har kommerskollegium tillika fäst uppmärksamheten å en del andra sjöfartsnärings berörande missförhållanden, vilka kommit till synes i synnerhet under det rådande krigstillståndet och därmed sammanhängande omständigheter. Dessa missförhållanden hava möjliggjorts därigenom, att den gällande lagstiftningen icke lägger tillräckligt verksamma hinder i vägen för utlänningar att med eller utan medverkan av svenska medborgare skaffa sig inflytande över svenskt tonnage, och synas över huvud taget vara av så allvarlig art, att frågan om ett ingripande från statsmakternas sida mot desamma väl förtjänar att övervägas. En fullt verksam lagstiftning till stävjande av nyssberörda missförhållanden torde emellertid ej kunna genomföras utan en föregående, rätt grundlig utredning. Med hänsyn till den knappa tid, som för närvarande står till buds för verkställande av en dylik utredning, ävensom därtill, att ändringar i sjölagen på grund av denna lags i allmänhet internationellt-skandinaviska karaktär helst torde böra vidtagas i samverkan med de båda övriga skandinaviska länderna, har jag ansett lämpligast att med åtgärder med hänsyn till den av kollegium i nu antydda avseenden ifrågasatta lagstiftning må tills vidare anstå.

I enlighet med nu uttalade synpunkter har jag låtit inom departementet utarbeta ett förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärf av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri; och torde nämnda förslag få såsom bilaga fogas till detta protokoll.

Den nya lagen skulle ersätta nämnda lag av den 6 mars 1916 och lagen av den 8 juli 1916 om utsträckt tillämpning av den förra lagen.»

Sedan departementschefen redogjort för förslagets innehåll, anförde han vidare:

»Såsom motivering särskilt för vissa delar av förslaget, som icke överensstämmer med den föregående lagstiftningen på området, må följande framhållas.

I åtskilliga delar har lagen om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag den 30 maj 1916 tjänat som förebild.

Det har funnits säkrast att, såsom skett i 1916 års ursprungliga,

inom finansdepartementet utarbetade förslag till lag om förbud i vissa fall mot förvärv av fartyg m. m., utsträcka förbudet till att omfatta även överlåtelse av fartyg eller fartygsandel till sådana svenska rättssubjekt, i avseende å vilka förefinnes särskild fara för utländskt inflytande.

Då, beträffande aktier i här åsyftade svenska aktiebolag, det torde vara omöjligt att finna en fullt exakt formulering, varigenom endast verkliga rederibolag träffades av förbudet, har i stället använts den avfattning, som återfinnes i 1 § 2, därvid iakttagits, att aktiebolag, som icke har till föremål för sin verksamhet att idka rederirörelse, skulle hänföras under bestämmelsen endast såsom ägare till någorlunda avsevärt fartyg eller till andel däri; och har en minimigräns av 100 registertons bruttodräktighet härvid funnits skäligt avvägd.

Att införa bestämmelser om att de aktiebrev, som genom meddelat förordnande äro underkastade inskränkning i förfoganderätten till desamma, skola förses med påskrift härom, har icke ansetts lämpligt. Då förevarande lagstiftning endast är av tillfällig natur, skulle dylik påskrift få giltighet sannolikt blott för någon kortare tid, och det skulle vid dennas utgång bliva förenat med vissa svårigheter att få dylika aktiebrev försedda med anteckning om inskränkningens upphörande.

Enligt sista stycket i 1 § skulle Konungen äga bemyndiga annan att under den tid, förordnandet gäller, giva lov ej blott till upplåtelse av fartyg till nyttjande eller genom tidsbefraktning utan även i fråga om överlåtelse av fartyg, andel däri och av aktie samt till teckning av aktie. Detta har föreslagits med hänsyn till den ökade arbetsbörda, som den ifrågasatta utsträckningen av förbudet skulle komma att medföra.

Kommerskollegii hemställan om andel i böter m. m. åt åklagare och angivare har så till vida beaktats, att sådan andel skulle tillfalla åklagaren. Bestämmelsen härom har enahanda innehåll som motsvarande stadgande i lagen angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m. den 17 april 1916.

Föredraganden hemställde härefter, att ärendet måtte för vidare behandling överlämnas till justitiedepartementet.

Härutinnan instämde statsrådets övriga ledamöter, och behagade Hans Maj:t Konungen härtill lämna bifall.

Ur protokollet:

Georg Sjöcrona.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, i den mån så prövas nödigt, för viss tid eller tillsvidare förordna,

1. att svenskt fartyg eller andel däri ej må överlåtas till utlänning eller till svenskt aktiebolag, vars aktiebrev må ställas till innehavaren, eller till annat svenskt aktiebolag, vars aktiekapital enligt vad aktieboken utvisar till mer än en tredjedel är i utländsk ägo,

2. att aktie i svenskt aktiebolag, som har till föremål för sin verksamhet att idka rederirörelse eller som, utan att dess verksamhet har sådant föremål, äger fartyg, vars bruttodräktighet uppgår till etthundra registerton eller därutöver, eller andel i sådant fartyg, ej må genom teckning eller överlåtelse förvärvas av utlänning eller av svenskt aktiebolag, som under 1 är nämnt, samt

3. att avtal, varigenom utlänning erhåller nyttjanderätt till svenskt fartyg eller sådant fartyg tidsbefraktas av utlänning, ej må slutas för obestämd tid eller för längre tid än sex månader eller för tid, som tillsammans med den, under vilken fartyget efter den 6 mars 1916 varit av utlänning nyttjat eller tidsbefraktat, överstiger sex månader, och att där svenskt fartyg efter den 6 mars 1916 varit på grund av ett eller flera avtal under sex månader nyttjat eller tidsbefraktat av utlänning, fartyget ej vidare må till nyttjande eller genom tidsbefraktning åt utlänning upplåtas.

Till överlåtelse, teckning eller upplåtelse, som ovan sägs må dock under tid, då sådant förordnande gäller, Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar förut giva lov.

2 §.

Förordnande, varom i 1 § stadgas, medföre ej inskränkning i rätt, som nedan i denna § sägs:

rätten att överlåta sådan andel i fartyg, som vid den tid, från vilken förordnandet äger tillämpning, är i utlännings ägo, eller aktie, som vid samma tid tillhör utläanning,

rätten för utläanning, som vid nämnda tid har nyttjanderätt till fartyg eller är tidsbefraktare därav, att överlåta den honom sålunda tillkommande rätt,

rätten att teckna eller överlåta aktie i aktiebolag, vars aktiebrev må ställas till innehavaren,

aktieägares rätt till teckning eller erhållande av det antal nya aktier i bolaget, som svarar mot hans andel i det förutvarande aktiekapitalet,

den rätt att teckna eller erhålla nya aktier, som vid den tid, från vilken förordnandet äger tillämpning, enligt bolagsordningen må tillkomma aktieägare, eller som, där någon under tiden för förordnandets giltighet annorledes än genom teckning eller överlåtelse bekommit aktie, vid tiden härför enligt bolagsordningen var förenad med aktien.

3 §.

Utfärdas under tid, då förordnande enligt 1 § gäller, teckningslista för bildande av aktiebolag, vars aktier enligt förordnandet ej må genom teckning eller överlåtelse förvärfvas av utläanning eller annan, som i 1 § 1 är nämnd, skall teckningslistan innehålla erinran härom.

Lag samma vare, där under sagda tid aktiekapitalet i sådant bolag ökas medelst ny aktieteckning och teckningsrätt därvid tillkommer annan än aktieägare.

4 §.

Sker i strid mot förordnande, som enligt 1 § meddelats, överlåtelse av fartyg eller andel däri eller teckning eller överlåtelse av aktie, eller slutes i strid mot sådant förordnande avtal, varigenom utläanning erhåller

nyttjanderätt till fartyg eller fartyg tidsbefraktas av utlänning, vare det utan verkan.

5 §.

Har, enligt vad i 4 § sägs, fartyg eller andel däri överlåtits eller avtal slutits, varigenom utlänning erhållit nyttjanderätt till fartyg eller fartyg tidsbefraktats av utlänning, straffes överlåtaren eller den, som med utlänningen slutit avtalet, med böter från och med fem till och med tjugutusen kronor eller fängelse från och med en månad till och med ett år.

Till samma straff vare ock vid överlåtelse av aktie, enligt vad i 4 § är nämnt, överlåtaren förfallen, där överlåtelsen gällt aktie i aktiebolag, som enligt bolagsordningen har till föremål för sin verksamhet att idka rederirörelse, eller överlåtaren vetat eller bort veta att överlåtelsen eljest ägt rum i strid mot det meddelade förordnandet. Sker överlåtelse av aktie genom köp eller byte, och är sådant fall för handen, att enligt bestämmelserna om särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper annan än överlåtaren skall upprätta avräkningsnota utan att dock skyldigheten härtill åligger köpare, äge vad i denna § stadgas om överlåtaren tillämpning beträffande den, som det enligt nämnda bestämmelser åligger att upprätta dylik nota.

Överlåten egendom skall, om så ske kan, tagas i beslag och dömas förbruten. Kan beslag ej äga rum, varde överlåtaren förpliktad att utgiva ett belopp, motsvarande egendomens värde. Den, som med utlänning slutit avtal varom i första stycket sägs, varde dömd att utgiva betingat vederlag.

6 §.

Har vad i 3 § stadgas ej iakttagits vid utfärdande av teckningslista, varde stiftare eller, där fråga är om ökning av aktiekapital, ledamot i bolagets styrelse dömd till böter från och med fem till och med femhundra kronor.

7 §.

Allmän åklagare äger verkställa beslag, som ovan sägs.

Av böter, som enligt denna lag ådömas, så ock av vad den brottslige enligt samma lag förbryter eller förpliktas utgiva tillfalle en tredjedel, dock högst femtusen kronor, åklagaren och återstoden kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1917 och gäller till och med den 30 april 1918. Förordnande, som meddelas enligt denna lag, må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag. I fråga om sådan under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som i 5 och 6 §§ sägs, skall vad där och i 7 § är stadgat fortfarande gälla.

Har avtal, som ej är tillåtet enligt förordningen den 6 mars 1916 angående förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg, slutits efter den 8 januari men före den 7 mars samma år, eller har avtal, som ej är tillåtet enligt förordningen den 8 juli 1916 angående förbud i vissa fall mot avtal om nyttjanderätt åt utlänning till svenskt fartyg, slutits efter den 8 januari men före den 19 juli samma år, och varder på grund av dylikt avtal, som ej av Konungen godkänts, fartyg efter denna lags ikraftträdande avlämnat till utlänning, äge vad i 5 § av denna lag stadgas motsvarande tillämpning, och skall vad i 7 § av lagen är stadgat i tillämpliga delar gälla.

Varder förordnande om sådant förbud, som avses i 1 § 2 av denna lag, vid lagens utfärdande meddelat, må Konungen jämväl föreskriva, att där teckning eller överlåtelse, som enligt förordnandet ej må äga rum, skett före lagens ikraftträdande men efter ingången av februari månad 1917, teckningen eller överlåtelsen skall vara utan verkan, om ej Konungens godkännande därå sökes inom trettio dagar, efter det lagen trätt i kraft, och det sökta godkännandet varder av Konungen beviljat.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 26 januari 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot anmälde, efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet, ett inom sistnämnda departement utarbetat och, enligt Kungl. Maj:ts beslut denna dag, för vidare behandling till justitiedepartementet överlämnat förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri; och hemställde departementschefen, att lagrådets utlåtande över nämnda förslag, som var av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen angivna ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet samt att utdrag av finansdepartementets i ärendet hållna protokoll måtte få åtfölja remissen till lagrådet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Israel Myrberg.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, i den mån så prövas nödigt, för viss tid eller tillsvidare förordna,

1. att svenskt fartyg eller andel däri ej må överlåtas till utlänning eller till svenskt aktiebolag, vars aktiebrev må ställas till innehavaren, eller till annat svenskt aktiebolag, vars aktiekapital enligt vad aktieboken utvisar till mer än en tredjedel är i utländsk ägo,

2. att aktie i svenskt aktiebolag, som har till föremål för sin verksamhet att idka rederirörelse eller som, utan att dess verksamhet har sådant föremål, äger fartyg, vars bruttodräktighet uppgår till etthundra registerton eller därutöver, eller andel i sådant fartyg, ej må genom teckning eller överlåtelse förvärfvas av utlänning eller av svenskt aktiebolag, som under 1 är nämnt, samt

3. att avtal, varigenom utlänning erhåller nyttjanderätt till svenskt fartyg eller sådant fartyg tidsbefraktas av utlänning, ej må slutas för obestämd tid eller för längre tid än sex månader eller för tid, som tillsammans med den, under vilken fartyget efter den 6 mars 1916 varit av utlänning nyttjat eller tidsbefraktat, överstiger sex månader, och att där svenskt fartyg efter den 6 mars 1916 varit på grund av ett eller flera avtal under sex månader nyttjat eller tidsbefraktat av utlänning, fartyget ej vidare må till nyttjande eller genom tidsbefraktning åt utlänning upplåtas.

Till överlåtelse, teckning eller upplåtelse, som ovan sägs, må dock under tid, då sådant förordnande gäller, Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar förut giva lov.

2 §.

Förordnande, varom i 1 § stadgas, medföre ej inskränkning i rätt, som nedan i denna § sägs:

rätten att överlåta sådan andel i fartyg, som vid den tid, från vilken förordnandet äger tillämpning, är i utlännings ägo, eller aktie, som vid samma tid tillhör utlänning,

rätten för utlänning, som vid nämnda tid har nyttjanderätt till fartyg eller är tidsbefraktare därav, att överlåta den honom sålunda tillkommande rätt,

rätten att teckna eller överlåta aktie i aktiebolag, vars aktiebrev må ställas till innehavaren,

aktieägares rätt till teckning eller erhållande av det antal nya aktier i bolaget, som svarar mot hans andel i det förutvarande aktiekapitalet,

den rätt att teckna eller erhålla nya aktier, som vid den tid, från vilken förordnandet äger tillämpning, enligt bolagsordningen må tillkomma aktieägare, eller som, där någon under tiden för förordnandets giltighet annorledes än genom teckning eller överlåtelse bekommit aktie, vid tiden härför enligt bolagsordningen var förenad med aktien.

3 §.

Utfärdas under tid, då förordnande enligt 1 § gäller, teckningslista för bildande av aktiebolag, vars aktier enligt förordnandet ej må genom teckning eller överlåtelse förvärfvas av utlänning eller annan, som i 1 § 1 är nämnd, skall teckningslistan innehålla erinran härom.

Lag samma vare, där under sagda tid aktiekapitalet i sådant bolag ökas medelst ny aktieteckning och teckningsrätt därvid tillkommer annan än aktieägare.

4 §.

Sker i strid mot förordnande, som enligt 1 § meddelats, överlåtelse av fartyg eller andel däri eller teckning eller överlåtelse av aktie, eller slutes i strid mot sådant förordnande avtal, varigenom utlänning erhåller

nyttjanderätt till fartyg eller fartyg tidsbefraktas av utlänning, vare det utan verkan.

5 §.

Har, enligt vad i 4 § sägs, fartyg eller andel däri överlåtits eller avtal slutits, varigenom utlänning erhållit nyttjanderätt till fartyg eller fartyg tidsbefraktats av utlänning, straffes överlåtaren eller den, som med utlänningen slutit avtalet, med böter från och med fem till och med tjugutusen kronor eller fängelse från och med en månad till och med ett år.

Till samma straff vare ock vid överlåtelse av aktie, enligt vad i 4 § är nämnt, överlåtaren förfallen, där överlåtelsen gällt aktie i aktiebolag, som enligt bolagsordningen har till föremål för sin verksamhet att idka rederirörelse, eller överlåtaren vetat eller bort veta att överlåtelsen eljest ägt rum i strid mot det meddelade förordnandet. Sker överlåtelse av aktie genom köp eller byte, och är sådant fall för handen, att enligt bestämmelserna om särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper annan än överlåtare skall upprätta avräkningsnota utan att dock skyldigheten härtill åligger köpare, äge vad i denna § stadgas om överlåtare tillämpning beträffande den, som det enligt nämnda bestämmelser åligger att upprätta dylik nota.

Överlåten egendom skall, om så ske kan, tagas i beslag och dömas förbruten. Kan beslag ej äga rum, varde överlåtaren förpliktad att utgiva ett belopp, motsvarande egendomens värde. Den, som med utlänning slutit avtal varom i första stycket sägs, varde dömd att utgiva betingat vederlag.

6 §.

Har vad i 3 § stadgas ej iakttagits vid utfärdande av teckningslista, varde stiftare eller, där fråga är om ökning av aktiekapital, ledamot i bolagets styrelse dömd till böter från och med fem till och med femhundra krouor.

7 §.

Allmän åklagare äger verkställa beslag, som ovan sägs.

Av böter, som enligt denna lag ådömas, så ock av vad den brottslige enligt samma lag förbryter eller förpliktas utgiva tillfalle en tredjedel, dock högst femtusen kronor, åklagaren och återstoden kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1917 och gäller till och med den 30 april 1918. Förordnande, som meddelas enligt denna lag, må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag. I fråga om sådan under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som i 5 och 6 §§ sägs, skall vad där och i 7 § är stadgat fortfarande gälla.

Har avtal, som ej är tillåtet enligt förordningen den 6 mars 1916 angående förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg, slutits efter den 8 januari men före den 7 mars samma år, eller har avtal, som ej är tillåtet enligt förordningen den 8 juli 1916 angående förbud i vissa fall mot avtal om nyttjanderätt åt utlänning till svenskt fartyg, slutits efter den 8 januari men före den 19 juli samma år, och varder på grund av dylikt avtal, som ej av Konungen godkänts, fartyg efter denna lags ikraftträdande avlämnat till utlänning, äge vad i 5 § av denna lag stadgas motsvarande tillämpning, och skall vad i 7 § av lagen är stadgat i tillämpliga delar gälla.

Varder förordnande om sådant förbud, som avses i 1 § 2 av denna lag, vid lagens utfärdande meddelat, må Konungen jämväl föreskriva, att där teckning eller överlåtelse, som enligt förordnandet ej må äga rum, skett före lagens ikraftträdande men efter ingången av februari månad 1917, teckningen eller överlåtelsen skall vara utan verkan, om ej Konungens godkännande därå sökes inom trettio dagar, efter det lagen trätt i kraft, och det sökta godkännandet varder av Konungen beviljat.

Utdrag av protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd lördagen den 3 mars 1917.

Närvarande:

Justitieråden GULLSTRAND,
VON SETH,
WEDBERG,
Regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 26 januari 1917, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat *förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri.*

Tillika hade till lagrådet överlämnats utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet berörda den 26 januari uti ifrågavarande ärende.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av kommerserådet Carl Malmén.

Förslaget föranledde följande yttranden av lagrådet och dess särskilda ledamöter:

1 §.

Lagrådet:

Sista styckets innehåll torde böra upptagas i början af §:n, i samband varmed dennas avfattning borde jämkas till likhet med uppsällningen av 2 §. Härigenom bleve riktigare utsagt vad Konungens förordnande må innefatta, och tillika vunnes att, i överensstämmelse med vad i 4 § skett,

redan själva aktieteckningen och överlåtelsen av aktie komme att angivas såsom icke tillåtna. Iakttages vad sålunda blivit erinrat, torde någon jämkning böra ske även i 3 §.

Vad konungen äger förbjuda angives beträffande fartyg eller andel däri såsom överlåtelse, men såvitt angår nyttjanderätt till fartyg eller tidsbefraktning därav såsom avtal. I överensstämmelse härmed äro även 4 och 5 §§ avfattade, medan den mot sistnämnda båda §§ svarande bestämmelsen i lagen den 6 mars 1916 jämväl i fråga om fartyg eller andel däri be- gagnar uttrycket avtal. När detta ord i förslaget undvikits, lär det skett för att även gåva av fartyg eller fartygsandel må träffas av lagens stad- ganden. Emellertid synes förslagets avfattning kunna giva anledning till den föreställningen att ett olovligt förfarande skulle, då det gäller fartygs nyttjande eller befraktning därav, bliva straffbart på ett tidigare stadium än då fråga är om äganderätten till fartyg eller fartygsandel. Då härtill kommer att en upplåtelse eller överlåtelse utan vederlag låter tänka sig även i fråga om nyttjanderätt eller rätt på grund av tidsbefraktning, torde det vara lämpligt att lagtexten, såväl i nu förevarande § som i förslaget i övrigt, beträffande dessa rättigheter använder i stället för avtal uttrycken upplåtelse och överlåtelse.

Sista ledet i 1 § 3 synes såsom överflödigt och vilseledande böra utgå. Det innefattar icke bemyndigande för Konungen att förbjuda något, som ej redan är i första ledet utsagt, och kan genom sin formulering för- anleda den tolkning att en överlåtelse under de angivna omständigheterna icke finge förjudas.

2 §.

Lagrådet:

Ett förordnande jämlikt lagen den 6 mars 1916 får, enligt dess 1 § första stycket, ej utgöra hinder mot överlåtelse av »utlänning tillhörig andel i fartyg.» Utlänning har således ovillkorlig rätt att överlåta sin andel i svenskt fartyg, även om andelen var i svensk ägo då förordnande jämlikt sagda lag trädde i tillämpning, medan svensk ägare till andel i fartyg ej ens i det fall må fritt överlåta andelen, att den vid nämnda tid tillhörde utlänning. I båda dessa avseenden är förslaget byggt på andra grunder. Utlänning skall äga överlåta blott sådan fartygsandel, som var i utlänningens ägo redan vid den tid, då förordnande jämlikt 1 § vinner till- lämpning, men å andra sidan skall dylik fartygsandel kunna fritt över- låtas även av svensk ägare, som efter nämnda tid förvärvat densamma. Mot den skärpning, som en lagstiftning i överensstämmelse med förslaget skulle i förra avseendet medföra, synes intet vara att erinra. Ett från-

gående av gällande lags ståndpunkt, såvitt den innebär att överlåtelse från svensk till utlänning städse faller under förbudet, torde däremot icke vara att tillråda. Den ovillkorliga rätt till överlåtelse av fartygsandel, som förslaget för visst fall tillerkänner svensk ägare, strider mot och skulle möjliggöra ett kringgående av den även i förslaget upprätthållna regeln att helt fartyg, vilket under förbudstiden övergått från utländsk till svensk ägo, icke må åter överlätas till utlänning. Det hemställes alltså och då anledning att behandla överlåtelse av aktie annorlunda än överlåtelse av fartygsandel icke läser förefinnas, att den rätt att överlåta, varom främst talas i 2 §, måtte, till likhet med vad samma § stadgar om överlåtelse av nyttjanderätt m. m., inskränkas till en rätt för utlänning.

Enligt förslaget skall utlänning endast i det fall äga att överlåta sin nyttjanderätt till fartyg eller sin rätt på grund av tidsbefraktning, att berörda rätt tillkom just honom redan vid den tid, då förordnande jämlikt 1 § träder i tillämpning. Har rätten efter samma tid bytt ägare, är alltså befogenheten att överlåta utesluten, även om rätten alljämt befunnit sig i utlännings hand. Denna begränsning, som avviker ej blott från gällande rätt utan även från vad som är förslaget beträffande överlåtelse av fartygsandel, synes vara snävare än skäligen kan anses påkallat. Anmärkas må ock att förslagets ordalag inbjuda till den säkerligen ej avsedda tydning att en nyttjanderätt eller rätt på grund av tidsbefraktning, som väl är vid nyss omförmälda tid utlänning tillförsäkrad, men först senare må av honom utövas, icke skulle få av utlänning överlätas fritt.

4 §.

Justitieråden *von Seth* och *Wedberg* samt regeringsrådet *Planting-Gyllenbåga*:

Enligt förevarande § skall aktieteckning, som sker i strid mot ett enligt 1 § meddelat förordnande, vara utan verkan. Det kan emellertid tänkas, att det oaktat aktiebrev kan komma att utgivas till obehörig tecknare, antingen till följd därav att vederbörande vid tiden för aktiebrevets utgivande saknar kännedom om tecknarens obehörighet eller rent av i trots av förordnandet, och det synes vara en brist hos förslaget, att det samma icke innehåller någon bestämmelse om verkan därav. Nära till hands ligger väl antagandet, att förslaget utgått ifrån såsom självklart, att även sålunda utfärdade aktiebrev skola vara utan verkan, men då borde också förslaget hava upptagit bestämmelser till beredande av trygghet, att ett dylikt förhållande komme till synes i de upplysningar om

aktiekapitalets storlek och antalet aktier, som skola finnas tillgängliga hos vederbörande registreringsmyndighet. Nu kan emellertid ifrågasättas, om överhuvudtaget sådana bestämmelser kunna göras fullt betryggande. Särskilt vanskligt skulle det säkerligen bliva att på denna väg avvärja följderna av en brottslig samverkan mellan en bolagsstyrelse och obehöriga tecknare. En mindre betänklig utväg att i förevarande hänseende trygga lagens effektivitet vore det säkerligen, om det stadgades, att ett sålunda utgivet aktiebrev icke finge medföra någon rätt i bolaget, så länge det samma fortfarande vore i den obehörige tecknarens eller annan obehörig innehavares hand, men aktiebrevets giltighet i övrigt lämnades oförkränkt. Förutom att sålunda aktiekapitalets storlek och antalet aktier bleve oberörda av det inträffade skulle man härigenom vinna den dubbla fördelen att dels kraftigare avskräcka obehöriga tecknare, då dem ju skulle berövas varje utsikt att från vederbörande bolag återfå vad de inbetalt å av dem tecknade aktier, och dels undgå den osäkerhet i aktiehandeln, som skulle bliva en följd därav att verkningslösa aktier kunde komma ut i rörelsen.

Justitierådet von Seth:

Ehuru otvivelaktigt avsett framgår det ej med full tydlighet av §:ns lydelse, att även överlåtelse, upplåtelse eller aktieteckning, som sker med åsidosättande av villkor, vilket föreskrivits vid meddelande av sådant lov, som omtalas i 1 §, skall träffas av §:ns stadgande. Det lär emellertid kunna ifrågasättas, om ej en jämkning borde företagas i avfattningen till undvikande av nämnda otydlighet. Företages en sådan jämkning i förevarande §, lär detta böra inverka även på avfattningen av följande §§.

5 §.

Lagrådet:

Enligt förevarande § skall den, som i strid mot förordnande jämlikt 1 § överlätit aktie i annat bolag än rederibolag, allenast i det fall straffas, att han vetat eller bort veta det överlåtelsen ägt rum i strid mot förordnandet. Då detta villkor för straffbarhet ej uppställts i fråga om överlåtelse av fartyg, fartygsandel eller aktie i rederibolag, ligger det antagande nära att förslaget, trots sin avfattning, icke åsyftar vetskap om annat än att aktien var sådan, att den ej fick fritt överlätas, och således lämnar därhän vad överlåtaren haft eller bort hava sig bekant om förvärvarens behörighet. Huruvida aktiekapitalet i ett svenskt bolag är, enligt vad aktieboken utvisar, till mer än en tredjedel i utländsk ägo, är dock ett vanskligt spörsmål. Ett misstag om förvärvarens nationalitet torde även

stundom kunna vara fullt ursäktligt. En enhetlig regel beträffande all överlåtelse och upplåtelse lärer därför böra givas och §:ns båda första punkter i följd därav sammanslås till en. Med hänsyn särskilt till de stränga påföljderna för den brottslige är det måhända icke olämpligt att göra straffbarheten beroende av att överlåtaren eller upplåtaren insett eller bort inse det överlåtelsen eller upplåtelsen var jämlikt förordnandet förbjuden. I varje fall torde hänvisningarna till 4 §, för vars tillämpning vetenskapen om åtgärdens otillåtlighet ju är fullständigt betydelslös, böra utbytas mot ett angivande av att åtgärden skett i strid mot förordnande enligt 1 §.

Justitieråden *von Seth* och *Wedberg* samt regeringsrådet *Planting-Gyllenbåga*:

Vid köp eller byte av aktie lärer överlåtaren i de flesta fall anlita fondhandlare. Då denne måste antagas regelmässigt vara bättre än överlåtaren i stånd att bedöma, om överlåtelsen är förbjuden eller ej, synes det vara i sin ordning att ansvaret för överlåtelsen drabbar fondhandlaren. Så till vida torde alltså stadgandet i andra punkten av andra stycket vila på en riktig tanke. Genom det sätt, varpå stadgandet anknutits till de bestämmelser om avräkningsnotas upprättande, som innefattas i förordningen angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, har stadgandet emellertid blivit i hög grad dunkelt och svårtillämpligt och torde såväl vid köp som vid byte kunna leda till resultat, som ej är lyckligt och ej heller varit vid förslagets uppgörande avsett. Det hemställes fördenskull att stadgandet måtte utbytas mot en föreskrift av innehåll, att där överlåtelse av aktie skett genom köp eller byte och överlåtaren anlitat sådan fondhandlare, som avses i nyssnämnda förordning, denne skall träda i överlåtarens ställe i fråga om såväl ansvaret som den ytterligare påföljden. Tillika synes kunna ifrågasättas om ej, där andre kontrahenten är fondhandlare, han bör vara underkastad samma ansvar som överlåtare. Slutligen må erinras att nu ifrågavarande bestämmelse lämpligen bör avsluta §:n.

Justitierådet *Gullstrand*:

Den överlåtare av aktie i förevarande § under vissa fall medgivna befrielse från ansvar och betalningsskyldighet torde böra omfatta jämväl det fall, då avräkningsnota skall upprättas såväl av köpare som av annan än säljare och köpare. I nämnda fall, som föreligger, då fondhandlare köper för egen räkning och säljaren företrädes av annan kommissionär än

fondhandlare, lära ansvaret och betalningsskyldigheten böra drabba den, som jämte köparen har skyldighet att upprätta avräkningsnota.

Justitierådet von Seth:

Stadgandet i sista stycket av förevarande §, att obehörigen överlåten egendom, om så ske kan, d. v. s. om den ännu är åtkomlig för svensk myndighet, skall tagas i beslag och dömas förbruten, är hämtat från 2 § i lagen den 6 mars 1916. Därigenom att i förslaget intagits även förbud mot vissa överlåtelser av aktier, skulle emellertid nämnda stadgande komma att få en räckvidd, som måste väcka allvarliga betänkligheter. Till följd av den större lätthet, med vilken aktier omsätts i jämförelse med fartyg och fartygsandelar, kan det lätt komma att inträffa, att en aktie, som en gång varit överlåten å obehörig förvärvare, innan detta förhållande kommer till vederbörandes kännedom, hunnit växla ägare mer än en gång, och till följd av det sätt, på vilket aktiecirkulationen ofta äger rum, med blankoöverlåtelser, som ej ifyllas förrän det blir fråga om införande i aktieboken eller att eljest göra gällande någon rätt på grund av aktien, kan det komma att möta oöverstigligen svårigheter för en senare förvärvare att även med bästa vilja vinna visshet, att icke hans fång föregåtts av någon överlåtelse, som gör, att aktien i hans hand kan bli föremål för beslag. Att införa ett dylikt osäkerhetstillstånd i handeln med aktier kan medföra oberäkneliga skador, helst som beslagsrätten ju skulle komma att kvarstå även efter det lagen i allmänhet och med stöd av densamma utfärdat förordnande upphört att gälla. En ändring i förslaget i förevarande hänseende synes därför nödvändig.

I vilken riktning detta bör ske, kan däremot vara föremål för olika meningar.

Ett sätt vore att helt undantaga aktier från beslagsrätten och i stället stadga omedelbar skyldighet för den, som på grund av otillåten överlåtelse av aktie gjort sig skyldig till ansvar enligt förevarande §, att utgiva den överlåtna aktiens värde.

Ett annat sätt vore att begränsa beslagsrätten till att gälla allenast så länge den obehörigen överlåtna aktien fortfarande vore i den brottsliges eller obehörig innehavares hand. Med anlitande av denna utväg vunnas, att man icke uppoffrade den utsikt beslagsrätten giver att avhålla obehöriga köpare från försök till förvärv, som förslaget avser att hindra.

Det kan till och med ifrågasättas, om icke en dylik inskränkning i beslagsrätten borde införas för alla i förslaget avsedda fall av egendomsöverlåtelser. Härför talar det förhållandet, att det överhuvudtaget förefaller föga tilltalande och från synpunkten av det ändamål, förslaget avser

att förverkliga, onödigt att verkställa beslag, som här avses, sedan den överlåtna egendomen ånyo kommit i sådan ägares hand, som enligt förslaget skulle vara behörig att förvärva densamma.

Justitieråden *Gullstrand* och *Wedberg* samt regeringsrådet *Planting-Gyllenbåga*:

Av de skäl justitierådet von *Seth* anført torde vad förevarande § innehåller om beslag icke kunna få gälla beträffande aktie. Bäst synes vara att ej i något fall låta aktie beslagtagnas, utan stadga omedelbar skyldighet att utgiva aktiens värde.

6 §.

Justitieråden *von Seth* och *Wedberg* samt regeringsrådet *Planting-Gyllenbåga*:

Såsom redan framhållits vid tal om förslagens 4 § kan det tänkas att, ehuru aktieteckning enligt samma § är ogiltig, aktiebrev kan komma att utgivas till den obehörige tecknaren. I den mån sådant sker under förhållanden, som göra, att utgivaren måste anses hava insett eller bort inse åtgärdens otillåtlighet, torde skäl saknas att, på sätt förslaget gör, lämna densamma ostraffad. Däremot lærer, särskilt med hänsyn till bestämmelserna i 26 § av gällande lag om aktiebolag angående undertecknande av aktiebrev, straffhotet icke rimligen böra riktas mot annan än styrelseledamot, med vars begivande aktiebrevet utgivits.

Vad angår straffet torde omständigheterna tala för ett något mildare bedömande av den förseelse, varom här är fråga, än av förseelse, som avses i 5 §. En straffskala av böter från och med 5 till och med 2 000 kronor eller fängelse från och med en månad till och med ett år lærer i nu förevarande hänseende kunna anses lämplig.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 9 mars 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot lagrådets den 3 innevarande mars avgivna utlåtande över det den 26 sistlidna januari till lagrådet remitterade förslaget till lag om förbud i vissa fall mot overlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri.

Sedan föredragande departementschefen redogjort för utlåtandets innehåll, anförde han följande.

»De av lagrådet eller dess flesta ledamöter ifrågasatta ändringarna i det remitterade förslaget hava på skäl, som inom lagrådet angivits, synts även mig lämpliga, och jag har därför låtit förslaget omarbetas i överensstämmelse med vad sålunda inom lagrådet förordats.»

Föredragande departementschefen uppläste härfter det jämkade lagförslaget och hemställde, att detsamma måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlätas proposition, av den lydelse bilaga vid detta prokoll utvisar.

Ur protokollet

Nils Berlin.
